

Krest'anstvo a čínske rebélie

RLB405 Náboženství a násilí

Magdaléna Masláková

387338@mail.muni.cz

Náboženstvo a násilie

Kresťanstvo v Číne 19. storočia

- **Kresťanstvo ako ideový nástroj pre násilie**

povstanie Taipingov/Tchaj-pchingov (1850-1864)

- **Kresťania ako obeť násilia**

násilné povstania proti kresťanom

Boxerské povstanie (1898-1901)

Čína 19. storočia

Vnútorné problémy

1779 – 1850
Populácia Číny sa viac než zdvojnásobila z cca 150 mil. na 430 mil obyvateľov

Prírodné katastrofy

Preľudnenie

Hladomor

Nedostatok pôdy

Ozbrojené konflikty

Práрили

Migrácia

Štátna správa nereagovala na nárast populácie, zachovávala staré štruktúry

Zlá štátna správa

Čína 19. storočia

Zahraničné vzťahy

Rusku obsadzuje Ili

Rusko získava prístavy
Liaodong, Dalian, Port
Arthur

Sino-Japonská
vojna

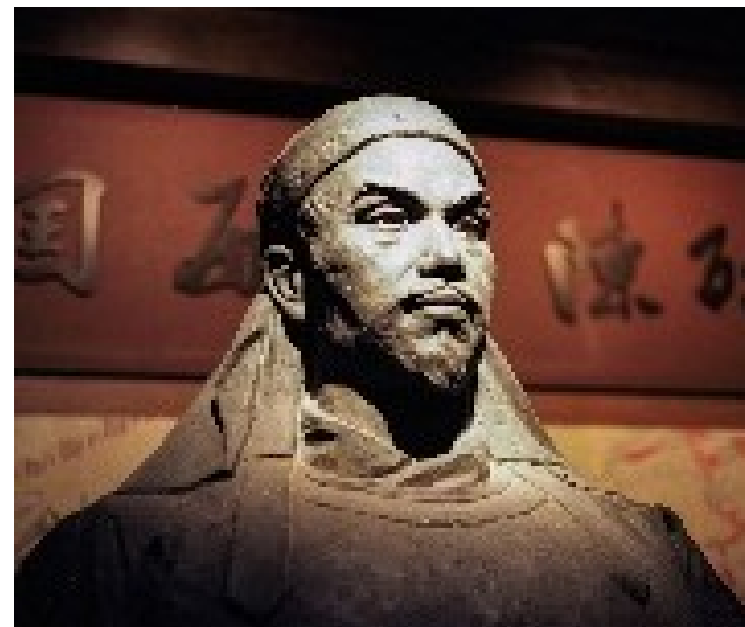

Taipingské povstanie 1850-1864

Hong Xiuquan/Chung Siou-čchüan

洪秀全 (1814-1864)

- z farmárskej rodiny, etnikum Hakka
- Získava traktát napísaný čínskym protestantom
Liang Fa 梁发
- 3x neuspel pri skúškach – delírium – vízie
- **1843** – opäť neuspel – interpretácia vízií v rámci kresťanskej náuky – boží syn, mladší brat Ježiša Krista

Taipingské povstanie 1850-1864

- Inšpirácia konfuciánskymi textami
- Dôraz na synovskú oddanosť
- Ježiš Kristus má manželku a deti (synov)

Taipingské povstanie 1850-1864

- Základné zásady

ženy a muži žili oddelene

rovnosť – všetci bratia a sestry - spoločný majetok

lepšie postavenie žien

- zákaz - alkohol, ópium, hazardné hry

realita často odlišná

- Mandžovia – barbari, uzurpátori Číny, diabli

- Hlas Nebeského otca, hlas Ježiša Krista

Taipingské povstanie 1850-1864

Veľké kráľovstvo nebeského mieru

- **Guangxi/Kuang-si** – Spoločnosť uctievania Boha militantnosť
- vojenské strety s vojskami dynastie Qing/Čching
- vyhlásené *Veľké kráľovstvo nebeského mieru*
- Dobytie dôležitých centier (Changsha/Čchang-ša, Wuhan/Wu-chan)
- **1853 Nanjing/Nan-t'ing** – **Nebeské hlavné mesto**

Taipingské povstanie 1850-1864

Veľké kráľovstvo nebeského mieru

- **Guangxi/Kuang-si** – Spoločnosť uctievania Boha militantnosť

20,000 členov

- vojenské strety s vojskami dynastie Qing/Čching

- vyhlásené *Veľké kráľovstvo nebeského mieru*

500,000 členov

- Dobytie dôležitých centier (Changsha/Čchang-ša, Wuhan/Wu-chan)

- **1853 Nanjing/Nan-t'ing** – Nebeské hlavné mesto

2,000,000 členov

Taipingské povstanie

Potlačenie povstania

- Hunan army – inovatívna armáda
- Vnútorné problémy Taipingov:
 - Yang Xiuching a Wei Changhui zavraždení
 - Shi Dakai opúšťa Nanjing
- Hong Xiuquan – nie je schopný reálne vládnuť
- Podpora cisárskej armády západnými mocnosťami
- **1864 – dobytie Nanjing-u**
- Taipingské povstanie – najväčšia občianska vojna v histórii

Králi v Nanjingu, 1856

Hong Xiuquan – Nebeský kráľ novej dynastie

Yang Xiuching/Jang Siou-čching - vojenská aj duchovná autorita

Wei Changhui/Wej Čchang-chuej

Shi Dakai/Š' Ta-kchaj

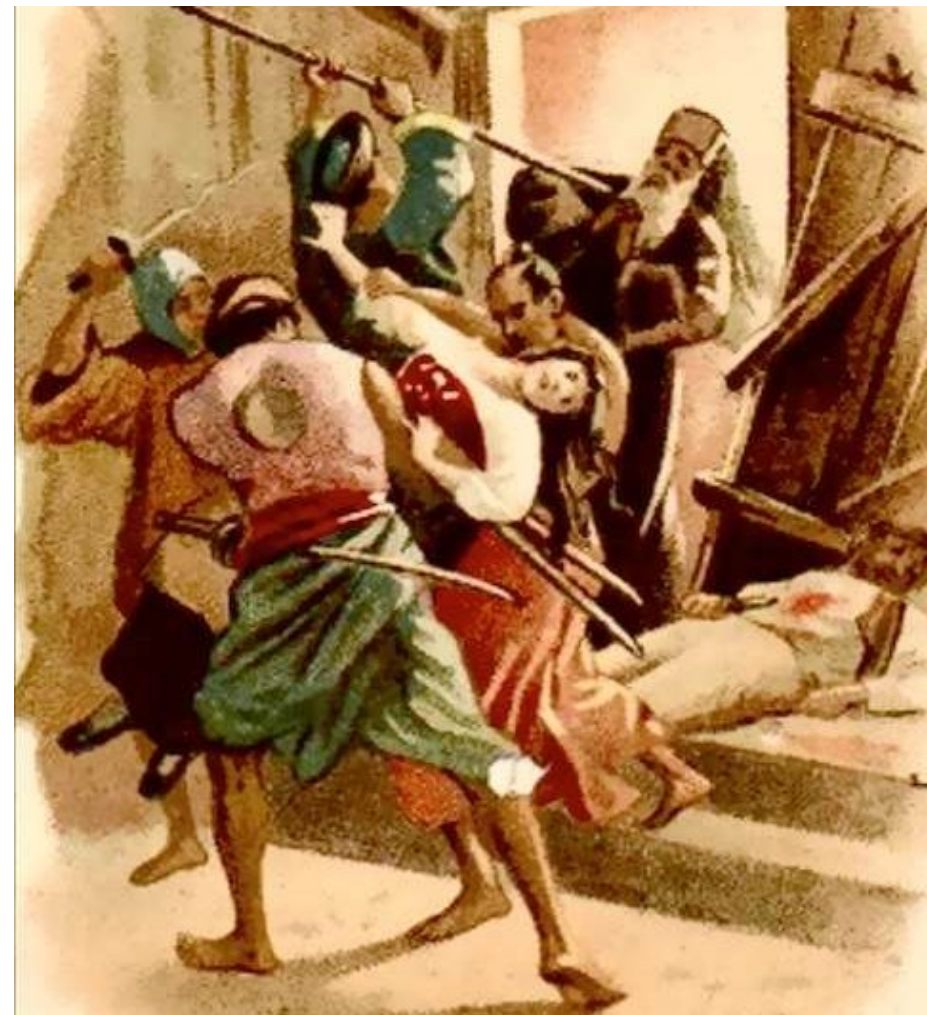
Taipingské povstanie (1850-1864)

Rekapitulácia

<https://www.youtube.com/watch?v=6ktIIVRWGvM>

Protikresťanské nálady

- Zlý obraz kresťanstva po taipingskom povstaní
- Čínski kresťania sa nepodieľali na tradičných festivaloch
- Príbehy o kresťanoch – nemorálnosť, zvrhlé sexuálne praktiky, unášanie detí, otrava studní...
- 1870 Masaker v Tianjin-e/Tchien-t'ín-e

Boxerské povstanie

Pozadie vzniku

- Proti-kresťanské, proti-cudzinecké nálady
- Západní misionári – privilegovaní
- Zruinovaná čínska ekonomika – obvinení cudzinci

Boxerské povstanie

Charakteristika

- Shandong/Šan-tung – Päste v mene mieru a spravodlivosti
- Viaceré neorganizované skupiny
- Prvky ľudovej kultúry a náboženské praktiky

Rituály – ochrana pred západnými zbraňami

fyzické cvičenia → názov Boxeri

Boxerské povstanie

Charakteristika

**Ľudové povstanie proti kresťanským
misionárom**

**národná revolta proti všetkým
cudzincom**

Boxerské povstanie

Priebeh

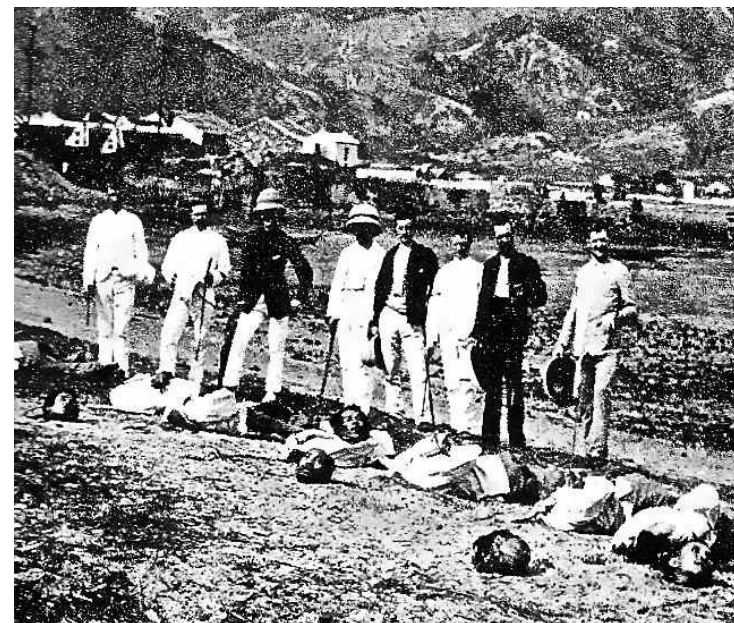
- 1899 - Boxeri v okolí Pekingu
- 1900 - spojenie s cisárskou armádou, ohrozujú Peking a Tianjin - diplomatická štvrť v Pekingu obliehaná Boxermi a odrezaná od sveta
- Armáda Ôsmich mocností dobíja Peking

Boxerské povstanie

Následky

- 1901 – podpísaný Boxerský protokol
- Trestanie sympatizantov

Liščák, Vladimír, *Dějiny Číny, Taiwanu a Tibetu v datech*, Praha: Libri, 2008.

Při odjezdu německých oddílů proslovil císař Vilém II. nerozvážnou řeč, v níž vojáky vyzval, aby nebrali žádné zajatce a aby postupovali bezohledně: „*Jako před tisíci lety Hunové za krále Etzela získali jméno, které ještě dnes v tradici a pohádkách znamená násilníky, nechť také jméno Němců v Číně na tisíc let vaším prostřednictvím způsobí, že se už nikdy žádný Číňan neodváží na Němce třeba jen nevraživě pohlédnout.*“

Boxerské povstanie

Rekapitulácia

Doplňující literatura

- Fairbank, John King, „Poystání a restaurace“, „Raná modernizace a úpadek Čchingské moci“, *Dějiny Číny*, Praha: NLN Nakladatelství lidové noviny, 2010, 345–354, 365–395.
- Hsu, Immanuel, “Late Ching Foreign Relation: 1866-1905”, in: Fairbank, John King – Liu, Kwang-Ching (eds.), *The Cambridge History of China. Vol. 11, Part 2. Late Ch'ing, 1800-1911*, Cambridge: Cambridge University Press, 1980, 70–141.
- Liščák, Vladimír, *Dějiny Číny, Taiwanu a Tibetu v datech*, Praha: Libri, 2008.
- Spence, Jonathan, *God's Chinese Son: The Taiping Heavenly Kingdom of Hong Xiuquan*, New York: W.W. Norton & Company, 1997.
- Philip, Kuhn, “The Taiping Rebellion”, in: Fairbank, John King – Liu, Kwang-Ching (eds.), *The Cambridge History of China. Vol. 10, Part 1. Late Ch'ing, 1800-1911*, Cambridge: Cambridge University Press, 1978, 264–317.

Ďakujem za pozornosť

Magdaléna Masláková

387338@mail.muni.cz